

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne priložbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovina“ v Celju.

Spodnještajarski jubilejski zaklad.

Dne 20. januarja 1896, začelo se je nabi ranje za ta zaklad, vsled oklica, katerega je izdal nabiralni odbor sestavljen iz gospodov: Mihael Vošnjak, predsednik; dr. Josip Serbec, predsed. namestnik; dr. Ivan Dečko, blagajnik; Lovro Baš, tajnik; Fran Ogradi, opat, Anton Hajšek, č. kanonik in dekan, Ivan Krušič, c. kr. šolski svetnik, dr. Josip Vrečko, Dragotin Hribar, odborniki. Spodnještajarski jubilejski zaklad ima namen podpirati revne pa pridne slovenske dijake po potrebi tako dolgo, da dobijo plačano javno službo.

V javnih, državnih, deželnih in drugih službah na Slovenskem je vedno še premalo uradnikov, ki bi slovensko znali in dajejo nam iz Gradca in Dunaja nemške uradnike, rekoč, da slovenskih ni, kar je včasih žalibog res!

Za korist Slovencev tako, kakor za državo je torej potrebno, da se več Slovencev, nego dozdaj, izšola za uradniške službe, posebno za sodniške.

To pa brani siromaštvo marsikaterega narodjenega mladega Slovenca in takim se mora pomagati.

Nabralo se je blizo 7000 gld., pa lahko bi bil ta kapital veliko višji in moral bi biti za voljo svojega namena.

Pozivljamo za to še endrat, Vas rojaki, ki imate čuteče srce za revščino bližnjega, da prinašate doneske za označeni namen. Pričakujemo pred vsem, da nobena posojilnica, noben občinski zastop, noben okrajni zastop in nobena hranilnica ne bo zaostala.

Najmanjši dar se bo hvaležno sprejel. Oskrhoval bo ta denar, ki se naj blagovoli pošiljati dr. Ivanu Dečku v Celju, kateri bo došle doneske

vlagal začasno v „Južno-štajarsko hranilnico v Celju“ odbor.

Nabiralni odbor se bode v kratkem zbral, da sklene, kako porabiti doneske nabranega denarja, ker 2. decembra t. l. je že slavna petdeseta obletnica vladanja Nj. Veličanstva cesarja.

Naj prihajajo torej v proslavo tega dne obili darovi, da se bode moglo ustanoviti kaj izdatnega.

Bog živi presvetlega cesarja!
Bog živi narod slovenski!

Česa nam treba?

II.

Ker smo navedli nekaj vzrokov, zakaj da peša kmečki stan, in kazali na potrebo izobraževanja naših gospodarjev v gospodarskih vedah, hočemo podati še nekak vzorec za šole, katere se morejo v to svrhu povsod na deželi ustanoviti in vspešno vzdrževati.

Kar se tiče imena, pa je najprimerneje ime „nedeljska šola.“ Ne more se od kmeta ali delavca zahtevati, da bi pohajal ob delavnikih take šole. Zato mu nedostaje časa, zato tudi nima potrebne volje, katera je z njegove strani v prvi vrsti potrebna. Čisto drugače pa je ob nedeljah in praznikih. Kmetje in sploh vsi kmečki delavci prihajajo v cerkev. In ob nedeljah mogli bi pogrešati jedno ali dve uri, ter hodili poslušat predavanja. Mimogrede bodi omenjeno, da bi imele take šole poleg tega še moralen vspeh. Le pogledjmo si prosto ljudstvo pred cerkvenim opravilom ali po tem! Sestajajo se v gručah, pred prodajalnicami, okoli cerkve, kjer prodajajo zijala in kvantajo često najgrše besede. In če imajo novce, posedajo po ves dan po krčmah. V tem pogledu mogla bi nedeljska šola pred cerkvenim opravilom ali po opravi marsikaj koristiti.

Kdo naj podučuje? Navidezno je nedostatek učnih močij glavna ovira ustanovitvi nedeljskih šol. Toda pomislimo samo, kolikokrat morali smo si Slovenci sami pomagati, kake moči so nam bile često na razpolago. Šlo je vsakokrat težko in počasi, toda šlo je vendar. Zakaj ne bi v tem slučaju tako začeli in se popolnjevali? Vsaka večja vas na Slovenskem šteje že par razumnikov, par narodnjakov, ki so pripravljene delovati v prid svojega naroda. In ti narodnjaki, ki žive med ljudstvom, ki se često pečajo s to ali ono stroko gospodarstva, in pa crpajo svoje znanje iz knjig in postopajo ponajveč po navodilih umnega gospodarstva, utegnili bi svoje znanje potom poduka obrniti v korist neukega ljudstva.

Koliko je učiteljev, koliko duhovnikov in drugih mož po naši domovini, ki se bavijo ta s sadjerejo, oni s trtojejo, zopet drugi z živinorejo itd. Vsi ti mogli bi vsaj po jedno uro na teden porabiti za poduk gospodarja in njegovih delavcev.

Kaj naj bi se podučevalo? Na to vprašanje je težko naravnost odgovoriti. Građiva je dovolj, moči so pa nepopolne in često enostranski razvite. Ozirati se je pred vsem na najnujnejše potrebe, ki so v različnih krajih različne. Tu prevladuje vinoreja, tam se pečajo najbolj z živinorejo, zopet drugje, in to je v največ krajih, stoji poljedelstvo v prvi vrsti. Sploh se je ozirati na največje nedostatke v gospodarstvu in obdelovati najbolj pereča vprašanja. V tem oziru naj nam služijo za vzgled enake šole na Nemškem in Ruskem. Posebno v Rusiji ustanovilo se je v zadnjih letih veliko takih posebnih šol, v katerih se podučuje kmeta v umnem gospodarstvu. In poročila o napredovanju kmeta, zlasti ruskega, v umnem gospodarstvu izražajo se kaj laskavo. Vsako leto raste njih število, od leta

LISTEK.

Pravi pot do narodne sreče.

Prilika.

Sredi obširne cislitavske pokrajine, ograjene z visokim zidom, se dviga mračno poslopje, katero mora po nenavadno trdnem zidovju, po težkih, z železjem okovanih vratih ter edinim, z debelim železnim okrižjem in razen tega od zunaj z močno in gosto železno mrežo okovanem oknu vsakdo takoj spoznati za — ječo. Poslopje nosi od zunaj napis: „Nemški centralizem“.

V ječi tej se nahaja pet jetnikov — bratov Slovanov, prišedših vanjo po nedolžnem, vsled hudobnih spletk mogočnih sovražnikov, strežečih jim po življenju in imetju. Obsodba na dosmrtno ječo, na katero se pred svetom in nasproti jetničarju, t. j. vladi, sklicujejo nasprotniki, je namreč sleparska in ponarejena, in ako bi šlo po pravici in postavi, uživali bi Slovani taisto svobodo ter enake pravice, kakor oni. No jetničar rajši verjame lažnjivim dokazom poslednjih, ker je najčesče ž njimi v rodu, ali pa se boji njih veljavnih zaveznikov in pokroviteljev.

Stopimo li v duhu v skupno ječo slovan-
skih trpinov, kaj vidimo? Pred vsem nas zani-

majo mnogi pomenljivi napisi. Ob stenah so namreč naštetih razni §§ državnih osnovnih ter drugih važnejših postav; nad oknom pa beremo v bliščečih črkah: § 19. . . . Nad vhodom, katerega, kakor še-le sedaj opazimo, varujejo dvojna vrata, vsaka zaprta s trojnimi ključi oziroma zapahi, stoji zapisano: „Postavni izhod“. Posebno znamenito je, da se omenjena vrata nikdar ne odpró; ampak hrano ter druge potrebščine dobivajo jetniki skozi ozko odprtino v oknu. Jetničar se namreč izgovarja, da on nima ključev do vrat, ampak da taiste, ako se sploh niso poizgubili, najbrž zaradi večje varnosti hrani sam velemogočni nasprotnik jetnikov — oholi Nemec.

Kar se tiče jetnikov samih, spoznamo kmalu, da je med njimi velika razlika, tako gledé njih vedenja, kakor glede pravice, katerih so deležni. Primeroma najboljše se godi Poljaku, ki uživa marsikatero predpravico in svoboščine; med drugim je postavljen svojemu bratu Rusinu za nekakega varuha: donaša mu prejeto hrano, od katere pa si potoma redno pridrži najboljše kose zase. Vsled takih in enakih poboljškov pa ne čuti — kakor se to baje dogaja včasih tudi po drugih ječah — posebnega hrepenenja po svobodi, češ, kdo ve, bi se mi li godilo zunaj v

marsičem tako dobro kot tukaj. Iz dolge pipe pušeč koraka gori in doli po ječi ter z zanimanjem in zadovoljstvom opazuje vedenje svojih bratov. Le kadar opazi, da tudi njegov varovaneec tam v kotu postaja nemiren, stemni se mu obraz in izpod namršenih obrvij mu šine oster pogled tja v mračni kot. . .

Najživahnejši med vsemi je samozavedni odločni in vztrajni Čeh, vsled katerih lastnostij ga pa Nemec tudi najbolj sovraži, ker se ga najbolj — boji. Pri jetničarju so o Čehu omenjene lastnosti seveda le na korist. No vseskozi pa njegovo ravnanje tudi ni modro in premišljeno. Tako n. pr. se često kakor besen zaletuje v vrata in stene, hoteč jih tako prodreti, seveda brez uspeha. Od okna sem, skozi katero nasprotniki radi opazujejo jetnikov dejanje in nehanje, se ob takih prilikah navadno začuje glasen krohot. . .

Najslabše med vsemi godi se brez dvombe Slovincu. Bog si ga vedi zakaj ravno njemu? Saj tudi njega dičijo prelepe lastnosti, in še prijetne zraven: ponižen je, skromen in odjenljiv, da mu ga ni vrstnika. Toda jetničar, pa naj se imenuje Peter ali Pavel, je vsak hudoben in neusmiljen, vsaj proti njemu. Niti najpotrebnejše hrane mu ne privoščí, dasi ga za vsako

do leta zanimajo se kmetje bolj in bolj za nedeljske šole, katere vodijo duhovniki in učitelji. Pa ni čuda! Saj se predavajo v njih najrazličnejše stroke gospodarstva, kakor so: sadje, čebelo, živino in trtoje; razlaga se kmetu, kako vpliva n. pr. podnebje, deževje, suša na polje delstvo, kaka je sestavina zemlje, voda itd. S kratka: kmet ima priliko podučiti se o vsem, kar mu je koristno in kar mu škoduje, izve pa tudi za pripomočke, kako se varovati škodljivih vplivov na gospodarstvo in se jih tudi poslužuje. Veliko ulogo ima v teh šolah tudi zgodovina domačega kraja, okraja in celega cesarstva. Zgodovina mu pove o vseh slavnih in žalostnih dogodkih, katere je doživela njegova domovina, ona mu kaže pot, po kateri se je razvijala prejšnje čase ta velika država in nehoté vzbudi se v njem in utrdi ljubezen do rodne zemlje.

Taki predmeti predavali bi se lahko tudi pri nas in šola bi dosegla gotovo svoj namen. Potreben je poduk kmetu tudi še z drugega ozira. S štirinajstim letom ali še preje zapusti kmečki fant ljudsko šolo. S tem pa je največkrat duševno razvijanje tudi končano. Prepuščen je več ali manj samemu sebi in posledice temu ne izostanejo, o čemur se moremo prepričati vsak dan.

Ta ali oni mi pa odgovori: kmet ne bo hotel pohajati takih šol. Seveda siliti se ga ne more. Toda če vidi, da se ta ali oni zanjo zanimajo, poslušajo nauke in svoje znanje praktično in uspešno uporabljajo, dobi in on veselje, ter pojde tudi on k poduku. Polagoma dosegle bi se vsaj to, da spozna kmet potrebo umnega gospodarstva in da se bo skušal tudi sam izobraževati v gospodarskih strokah, česar pa dandanes ni opazovati. O tem nam jasno svedoči vse one knjige in listi, ki se bavijo z umnim gospodarstvom. Pisatelji in uredništva od takih listov morejo najbolj povedati, koliko odjemalcev in naročnikov imajo med kmeti. In še te gospodarske knjige, ki pridejo slučajno med kmete, ne dosežejo skoro nikjer namena. Le pogledajte n. pr. gospodarske knjige družbe sv. Mohorja. Imeli smo priliko videti na več krajih, da jih niti ne razrežejo, kaj še berejo in se po njih ravnaajo. Odkod to, vprašali smo se često? To je nevednost! Dokler kmet ne uvidi potrebe napredovanja — in o tem ga pouči najbolj z živo besedo in vzgledi — ostanejo vse take knjige žal le glas vpijočega v puščavi. In mohorske knjige pričajo nam dalje, da se z živo besedo in podukom vzbudi veselje do samostojnega delovanja. To so pred vsem knjige nabožne vsebine. Da se ljudstva v cerkvi ne podučuje in vspešuje, težko, če bi nabožnih knjig ne dosegla ista usoda kakor prvoimenovanih, namreč, da bi se jih lepo shranjevalo v miznicah ali omarah.

Nadalje! Pojdimo v takoimenovane vseučiliške tečaje na Dunaju. Kako slastno požira nižje ljudstvo nauke, ki se mu razlagajo tukaj v prav poljudni besedi.

Vzemimo si za vzgled socialne demokrate V prvi vrsti vnamajo svoje privrčence z besedo

tudi najmanjšo „pravico“ (n. pr. za celjske „dvojezične“ paralele) tako lepo „prosi“, da bi se moral sam kamen omehčati. No jetničar ponižnega „prosjaka“ samo zaničljivo meri od nog do glave, potem pa ga navadno odslovi brez — „miloščine“; le tedaj pa tedaj mu zaradi nadležnosti vrže boren kos kruha ali pa kako na pol obrano kost. Res žalostno življenje; pa pomagaj si, če moreš! Je pač menda že božja(?) volja tako! Da si olajša življenje, Slovenec rad sanjari o „zlati svobodi“ in „lepši prihodnosti“ ter si zida svitile gradove v oblake, še rajši pa zdihuje ter toži o slovanski usodi sploh, o svoji pa še posebej. Pobožen pa, kakor je, ne obupava, ampak trdno veruje v svojo rešitev ter zmago pravice. . . Večkrat se tudi zateka k Vsemogočnemu, proseč ga pomoči, rekoč:

„ . . . Ti nas varuj zmot,
Oče, z nami bodi,
Kaži pravi pot,
Ki do sreče vodi;
Ti nam daj kreposti,
Da, kar sklene um,
V djanju naš pogum
Skaže brez slabosti!“

Neko noč pa je imel Slovenec čudne sanje. Sanjalo se mu je, da mu neki skrivni duh šepeče na uho; „Čemu tožbe in zdihovanje? Niste

za svoje ideje in nato šele z raznimi časopisi, brošurami in knjigami. In gotovo imajo tudi temu postopanju pripisovati vedno naraščajoče število somišljenikov.

In tako bi se dalo še marsikaj navesti v dokaz, da je potreba nedeljskih šol tudi našemu kmetu nujna.

Pri nas se je tudi že precej o tem pisalo in priporočalo; toda do danes še ni bilo slišati, da bi se bil kak rodoljub v tem oziru ganil in in začel na ta način prinašati svoj obolus na žrtvenik domovine, katera ga je ravno na kmetih najbolj živo potrebna. Na delo torej!

Nemčija in Avstrija.

Ko se je pred mesecem odpravil nemški cesar Viljem v sveto deželo na „božjo pot“, slutili so politiki, da je to potovanje cesarjevo velikega pomena v gospodarskem oziru. Le malo jih je bilo, ki so mislili, da potuje cesar le iz verskih nagibov. Verjamemo jim sicer, ki to zatrjujejo. Saj ni nemogoče, da bi cesar, ki hoče biti velik državnik, hraber vojskovodja, slavjen pesnik, priznan risec, avtor gledaliških iger itd. ne čutil tudi potrebe potovati v one svete kraje, kjer je učil Jezus nam vzveličevalno vero in utrditi na teh svetih mestih verski svoj čut.

To ni nemogoče. Toda nikakor ni izključeno, da bi ne imelo to potovanje tudi drugega namena. Cesar Viljem odpravil se je v Palestino, spremljan od svoje soproge, mnogih pastorjev, lakajev, policistov, da pokaže nevednim mohamedancem moč nemškega cesarstva, da ugladi pot bodoči nemški trgovini in odpre nov vir nemškemu kapitalu. In smelo se sme reči, da je bil to glavni povod njegovemu hrupnemu potovanju. Pravi romar v sveto deželo pač ne pojde prej klanjat se in gostiti k največjemu zatiralcu naše vere; pobožna romarica — cesarica — ne more na isti poti obiskovati sultanovega harema in moliti se Bogu na sv. tleh.

Toda bodi temu tako ali tako, jedno je gotovo, da bo cesarjevo potovanje v Palestino velikega pomena za nemško trgovino v onih krajih, kateri so bili Avstriji prepuščeni l. 1878.

Avstrija je zasedla l. 1878. Bosno in Hercegovino. Naši tedanji politiki pričakovali so od tega koraka silnega dobička na gospodarskem polju. Mislili so si Bosno in Hercegovino kot prvo etapo Avstrije na Balkanskem polotoku. Namišljena železnica od Mitrovice do Soluna smatrala se je za pot, po katerem prodre Avstrija politično in gospodarski k Egejskem morju; Avstrijci šteli so si za nalogo zanesti svojo kulturo v balkanske dežele, naša trgovina naj bi prodrla v azijsko Turčijo, in avstrijski vpliv naj bi s pomočjo Nemčije in Angležke prevladoval v Carigradu. In za slučaj, da razpade turško cesarstvo, pripadel bi zapadni del Balkana Avstriji.

Tako so računali naši državniki pred dvajsetimi leti in se zanašali na pomoč tiste Nem-

čije, ki jih je vedno za nos vodila, dokler jim ni sedaj o priliki potovanja cesarja Viljema II. jasno dokazala, da hoče ona tam prevladati, od koder so pričakovali sami največje koristi za našo trgovino, kamor so mislili raztegniti avstrijski vpliv.

Dejstva pričajo najbolje o avstrijskih nevspehih v vzhodni politiki. Dunajska vlada je opustila misel zasesti večji del novobazarskega sandžaka. Proga Mitrovica-Solun je manj koristna avstrijskemu uvozu v Macedonijo, nego nemškemu. Da, nje se poslužujejo celo Angleži, ki uvažajo svoje blago tudi v Bosno. Srbija je sicer bila v letih 1880. do 1889. gospodarski in politično odvisna od Avstrije, istotako Bolgarija od leta 1887. do 1895. Toda tej odvisnosti je konec. V Levantu* peša avstrijska trgovina, a naš vpliv v Carigradu je skoro povsem pojenjal.

Vse, kar je Nemčija v berlinskem traktatu obečala Avstro-Ogrski, dobila je sama. Naši državniki so slepo verjeli Nemčiji, češ, ona nima neposrednih koristi na vzhodu in bode podpisala Avstrijo pri njenih podvzetjih na to stran. A zgodilo se je narobe. Nemčija jela je misliti na neposredne svoje koristi na vzhodu, prisvojila si ne samo to, kar je obetala Avstriji, temveč je odvzela celo to, kar je smatrala ta za svojo last.

In res nemška trgovina izpodrinila je v vseh balkanskih deželah avstrijsko, nemški uvoz v Levante je danes večji nego naš. Turške železnice nahajajo se v rokah Nemcev, ki so dobili celo anatolske v svojo oblast. Berlinski bankirji dali so balkanskim državam posojila in Turčija dobiva svoje vojne potrebščine iz nemških tovarn.

Avstrijci delajo razliko med politikom Bismarckom in Viljema II. gledé na Avstro-Ogrsko. Res je, Bismarck je prizadel Avstriji hudih udarcev, izpodrinil jo iz Nemčije in Italije. Toda obetal je je na vzhodu odškodnino in jo tudi dal, ko je dobila Avstro-Ogrska leta 1878. povelje zasesti Bosno in Hercegovino. A Bismarck je bil v prvi vrsti Nемец; njemu je bilo na tem da se Avstrija ojači in Rusija oslabi. Zato ni hotel nikakih koristi za Nemčijo v Turčiji, da ne bi škodoval Avstriji. Tudi v notranje avstrijske zadeve se ni mešal; da njemu se je zdelo celo ugodno, ako pridejo v tostranski polovici Slovani na krmilo; kajti potem bi imela Avstrija večjo moč na balkanske Slované, ki bi se jej raji udajali in od Rusije oddaljevali.

Po odstopu Bismarckovem pa veje v Berlinu drug veter. Trozveza želi miru. Samo Nemčija bi rada s pomočjo svojih zaveznikov nastopala napadajoče in ker se jej to ne posreči, tira vso vnanjo politiko na svojo roko. Nemška država je postala v resnici svetovna država, razširila svoj vpliv in svoje gospodarstvo v Afriki, vzhodni Aziji ter zgradila v Mali Aziji pot, po

* Levante se imenujejo bregovi Sredozemskega morja, osobito Male Azije, Sirije in Egipta.

si li Slovani v obče, Slovenci pa še posebej večinoma sami krivi svoje nesreče? Pravi in edini pot iz te ječe je postavni, kateri vodi skozi dvojna vrata. No ključ do prvih vrat nosite nevedoma — sami po svojih žepih, dočim ostali visijo — med oknom! Pomagajte si torej sami, in pomagano vam bo!“

Druzega jutra bilo je Slovenčevo prvo delo, da je začel pretipavati vse svoje žepe in zares najde v nekem skrivnem, doslej neznanem predalu velik ključ, na katerega ročaju je bil pritrjen liki etiketa kos trdega papirja z napisom: „Bistroumnost“. Ozupnjen in zamišljen gledal je Slovenec dolgo časa ta napis, naposled reče sam pri sebi: „To bi bil eden; toda sanjalo se mi je o več ključih, kje so torej še drugi?“ Rekši začne iznova preiskovati žepe; toda zaman. Pove torej sojetnikom svoje sanje, proseč jih, da bi še oni storili po njegovem vzgledu. Iz prva so se mu neverno smejali, naposled pa so se udali njegovi prošnji ter začeli preiskovati svojo obleko; Poljak še le tedaj, ko so ga drugi zastran njegovega varovanca do dobra pomirili. . . In glej! Čeh je prvi izvlekel podoben, dasi nekoliko manjši ključ, na katerem je bila istotako pritrjena etiketa z naslovom: „Radikalnost“. Kmalo

za njim našel je Poljak še tretjega z imenom: „Sloga“. Ko so se vsi dovolj načudili, izpregovoril Slovenec: „Ključ od prvih vrat bi torej imeli skupaj, oni od drugih vrat pa baje visijo med oknom!“

Vsi pristopijo radovedni k oknu. Kar so pred vsem zagledali, niso bili omenjeni ključ, ampak nekaj družega. Zunaj pod oknom stal je slučajno Nемец ter vlekel pogovor jetnikov na uho. A sedaj se ni več zabaval, ampak je bil — toliko se je dalo spoznati celo skozi gosto mrežo — ves blede in prestrašen. „Dobro znamenje“, reče nasmehnivši se Slovenec, potem pa pokaže med oknom: „Tukaj-le res visijo trije ključ — naši stari znanci: kajti često smo jih že preskušali, toda vsakokrat prepričali se, da niso pravi; sedaj mi je šele jasno, zakaj! Ti ključ namreč sodijo le v druga, t. j. zunanja, dočim smo si mi hoteli z njimi odpreti znotranja vrata!“ Rekši hoče sneti ključ z žrebca, na katerem so viseli. V tem trenutku pa urno iztegne zunaj pod oknom stoječi Nемец obe roki, da bi Slovence prehitel ter mu ključ izmaknil, toda zadel je ob mrežo, na katero je bil v naglici pozabil in katera, dasi jo je dal nekdanj sam napraviti, je bila sedaj tudi zanj usodna

kateri bi se mogla Avstrija razvijati. Celo na razvoj notranjih stvari kaže se več ali manj prikrito nekak pritisk iz gotovih nemških krogov. Odkar je posetil nemški cesar Budimpešto in govoril tam o nekaj vzajemnih vezih med Nemčijo in Madžari, postajajo slednji vedno drznejši v svojih zahtevah, in Nemci jadikujejo, češ, povsod se jih zatira, izpodriva in zapostavlja na korist Slovanov in Madžarov. To je baje vzrok, da Avstrija povsod nazaduje, dočim raste in se razvija sosednja Nemčija. Od tod njih stremenje po združitvi z Veliko Nemčijo.

No, nemški politiki se motijo, meneč, da Avstrija nima več močij, da se ne more več povzdigniti. Najprej naj se pravično reši narodnostno vprašanje, opusté naj se nepatrijotične nakane nemških kričarjev in vsi narodi naj se postavijo složno na čisto avstrijsko stališče. Na znotraj ojačena država mogla bo vpešno zastopati svoje koristi na zunaj, otresti se vsikdar jej škodljivega vpliva Nemčije ter v zvezi z Rusijo in v sporazumljenju balkanskih Slovanov uresničiti vse one ideje, o katerih je sanjala pred dvajsetimi leti, ne sluteč, da jo „prijateljica“ Nemčija vodi za nos in jo zlorablja v lastne svoje namene.

Celjske novice.

(Imendan pokojne cesarice Elizabete) dne 19. t. m. obhajal se je v tukajšnjih cerkvah s primerno žalnimi obredi. Za vse šole je bil ta dan prost. Iznad nekaterih javnih poslopij visele so črne zastave.

(Novo poštno poslopje v Celju) otvorjeno bode za splošni promet dne 27. t. m. Brzojavni urad pa ostane še nadalje v poslopiju mestne hranilnice.

(Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj) ima svoj redni mesečni shod v nedeljo, dne 4. decembra t. l. ob pol 11. uri dopoldne v okoliški deški šoli z naslednjim vzporedom: 1. Petje. 2. Zapisnik. 3. Društvene zadeve in nasveti. 4. Eventualno prosto predavanje. 5. Iz šolske prakse. — K obilni vdeležbi najvljudneje vabi odbor.

(Celjska čitalnica) imela je svoj letošnji občni zbor dne 22. t. m. Predsednik g. dr. J. Sernec otvoril je s primernim nagovorom zborovanje. Tajnik g. dr. Šuklje je poročal o delovanju čitalniškega odbora v občini in posameznih odsekih posebej. Blagajnik g. dr. Ravnihar je podal vestno sestavljen račun o denarnem gospodarstvu, opomnil, da so lanski plesi, posebno pa še dramatična predstava iz Ljubljane, potisnila izdatke dokaj nad dohodke. Knjižničar, g. prof. Suhač, podal je izkaz po njem urejeni in povečani knjižnici, ter le obžaloval, da se naš nežni spol skoraj nikdar ne oglašja za čitavo. Pri poročilu načelnika gostilniškemu odseku razvnela se je daljša debata, a konečno vsprejela se je zahvala in zaupanje celemu odboru, razven tega pa še posebej gospodom: dr. Ravniharju in dr. Karlovškemu za izborna pevovodstva, dr. Šuk-

ljetu za radovoljni poduk v tamburanju, učitelju Mundi za trud in požrtvovalnost pri osnovanju in vežbanju godbe. Za predsednika je izvoljen zopet, in sicer to pot vzklicno, zaslužni g. dr. Jos. Sernec; za namestnika g. dr. Ivan Dečko, za tajnika g. dr. Hinko Šuklje, za blagajnika g. dr. Vladimir Ravnihar, za knjižničarja g. prof. M. Suhač, za gospodarja g. Ante Beg, za ostale odbornike gg.: dr. J. Hrašovec, dr. Jos. Vrečko in kapelan Krančič. Namestniki v odboru pa so gg.: dr. Al. Praunseis, Fran Lončar, Janko Vavken in Pero Kostič.

(Poročil se je) v Ljubljani dne 24. t. m. g. Fran Globočnik, c. i. kr. poročnik v Celju, z gospodično Emo Povše, hčerko državnega in deželnega poslanca. Na mnogaja leta!

(Obrtno sodišče v Celju.) Graška trgovska in obrtna zbornica je poslala te dni svojega predsednika v Celje, da se posvetuje s tukajšnjimi delodajalci in uslužbenci, bi-li ne kazalo ustanoviti v Celju takozvano „obrotno sodišče“. Nakana je propadla pri treh posvetovanjih. Mi smo prepričani, da bi nameravana uvedba ne koristila prav nič ne delodajalcem, ne delojemalcem, nego bi le bil nov zavod, kjer bi se za delavske žulje mastilo par nemških agitatorjev, brez da bi delavci imeli kaj ugodnosti ali pa dobička. Obnesla se ni niti bolnišna blagajna, ne zavarovalnica proti nezgodam; še manj pa bi se „obrotno sodišče“. Bil bi to le zopet občuten davek za delodajalce, ki so že itak z davki preobloženi; delavcem pa bi se brez koristi pobirali doneski za novo upravo, ki ne obeta nobenega haska.

(Protiv slovenskemu dimnikarju), katerega smo nedavno še le pozdravili kot domačega obrtnika, oglasil se je že celjski mestni svet v svoji zadnji seji ter predlagal, naj se proglasi Celje za samostojen „Kehrbezirk“, kjer bodeta smela opravljati dimnikarsko obrt le dosedajna Fuchs in Wallentschagg, češ, da sta — „vertrauenswürdige Personen“ (zanesljivi osebi). Toda tako daleč še menda vendar ne sega nemška magistratna oblast, da bi Slovincem zaukazovala, komu smemo nakloniti svoj lastni denar

(„Napredna stranka“ celjskih očetov) izrekla se je zopet enkrat proti zidanju ali zdravstveni popravili mestnih ljudskih šol. Predlagatelj je povedal, da morejo sedeti trije učenci v klopih za dva, da morajo v dekliški šoli začeti s podukom že ob 1. uri popoldne, ne da bi se dalo otrokom potrebnega odmora, a to pa le zato, ker je potem kmalu v sobah temno, a vzrok temi je — neka velika hruška (!) Iz stranišč razširja se grozen smrad, za prezračenje so le okna, vsled česar je vedno več otrok prehlajenih. Razven predlagatelja bili so skoraj vsi proti nujnosti, češ, „denarni položaj mesta ni tako — bliščeč“. Za Guggenmosovo hišo, za nemški „Studentenheim“ za projektiran „Deutsches Haus“ itd. je denarja v obilici.

(Da ostane med — žlahto.) Celjski mestni urad je dovolil svojedobno 100 gld. nagrade onemu, ki iztakne in naznani požigalca mestnih

zapovedujočim kričanjem preplašiti ter napotiti nazaj v ječo. Videč pa, da se niti njega niti njegovih domišljavih sodrugov ne boje, hotel je vsaj jetničarja v strah prijeti ter lajal še dolgo nad njim. Končno pa, ko le vse ni nič pomagalo, naveličal se je ter se godrnjaje udal v svojo usodo. . .

Jetniki Slovani bili so — izvzemši deloma Rusina — svobodni ter z Nemcem ravnopravni. Toda njih sreča še ni bila popolna; pogled jim je vedno in vedno uhajal proti vzhodu, preko cislitanske ograje v sosednjo pokrajino, kjer je stala enaka ali prav za prav še hujša ječa, za katere zidovi so še vedno zdihovali drugi njihovi bratje. . . Ko je pozneje Nemeč izvedel, da njegovi nekdanji jetniki nameravajo (pred vsem) odpraviti ograjo, katera loči obe sosednji pokrajini, oziroma oživiti nekdanjo „enotno“ Avstrijo, sedaj seveda na drugačni, „nevtralni“ podlagi, začel se je iz več razlogov za to misel zanimati, tako, da jim je — česar bi poprej, dokler je v Cislitaniji imel še količkaj gospodstva v rokah, ne bil storil za nevem kaj — obljubil celo lastno svojo pomoč. . .

gozdov. To sta tudi storila posestnik Gros in njegov sin, ki sta pa osebo prijavila Dergancu. Celjski magistrat podaril je sedaj obema Gros skupaj 50 gld., a Dergancu pa tudi — 50 gld., češ, naj ostane denar pri „žlahti“.

V mislu §. 19 tisk. zak. in z ozirom na poročilo v št. 45 z dne 11. novembra t. l. gledé samomora Halbritterja zahteva vodstvo Celjskega muzikalnega društva (Musikverein in Cilli) sprejete naslednega popravka:

Neresnično je, da je bil Halbritter mestni godec, in da bi bilo bolj verjetno, da je obupal radi znižanja plače kot muzikant; neresnično je, da se je vsem godcem znižala plača nakrat na 20 gld., če prav so imeli dosedaj 60—70 gld.

Istina pa je, da je Halbritter moral bati ovado zavoljo poskušene goljufije in storjenega poneverjenja; dalje, da se mu do 6. novembra t. l. sploh plača znižala ni, in še le od tega dneva naprej v smislu dotične pogodbe le po 2 gld.

Istina je konečno, da pri društveni (in ne mestni) godbi nobeden godec ni dobil po 60—70 gld.

Cilli am 18. November 1898.

Für die Leitung des Cillier Musikvereines
Franz J. Nowak F. Markl
Verwalter der Vereinskappelle. Obmann.

Nežnih živcev ni iskati pri naših Nemcih, kakor kaže tale popravek, ako obtožuje celo mrtveca podpisani „preiskovalni sodnik“. Ali je oni mestni ali društveni (?) godec, ki gode pri „Cillier Musikverein“, to naj sodijo bralci. Da so se plače znižale, je istina, da se je to tudi rajnemu pripetilo, je tudi istina; če pa ni hotel ravno pričakovati tistega „osrečujočega“ 6. novembra, temveč se je prej radovoljno preselil tja, kjer ni treba piskati za znižano mezdo „Wacht am Rhein“ in „Wolf Marsch“, a to pri godbi, koji je načelnik — c. kr. preiskovalni sodnik — gospoda, to Vaše zvijanje pa menda vendar nič ne popravlja. Kako je s celjsko društveno (?) godbo, pove nam vabilo mestnega sveta, naj se zberejo ta in ta dan odločujoči faktorji, da raziščejo o — konečni osodi celjske godbe.

Poštne zadeve.

Slovinci, na branik za svoj jezik in narodnost!

V Makolah se nahaja na tamkajšnjem c. kr. poštne uradu samo nemški poštni pečat. Ondotni poštar, nemškutar, se boji za svoj nemški pečat ter rabi večinoma nemške vrednotnice in tiskovine v svojem uradovanju. Odkar vzbuja „Domovina“ naše občine naj odpravijo na svojih poštah samo nemške pošte pečate se spodnještajersko nemškutarstvo močno boji za svoje nemško lice po poštah. Pregovor pravi: „Nastreljen pes se strelbe boji!“ Le streljajmo v pravičnem boju. Ker nam poštne oblasti nočejo same od sebe privoliti nobene pravice, nabašite ve občine tega poštnega področja top ter vstrelite tako močno, da se bode strel slišal do trgoveškega ministerstva. Ta top je dobro sestavljena prošnja za slovenski pečat, vrednotnice in tiskovine.

V makolsko poštno področje spadajo sledeče občine: 1. Sv. Ana z 480, 2. Dežno z 500, 3. Pečke z 540, 4. Štatenberg z 610, 5. Stopno z 370 in 6. Jelovci s trgov Makole z 440 prebivalci. O občinah Sv. Ani, Dežnu, Pečkah, Štatenbergu, in Stopnemu smo prepričani, da bodo položili tako prošnjo; kajti te zavedne občine so nam že doposlale prošnje za slovenske napise pri železnicah, za slovensko vseučilišče in nadsoodišče v Ljubljani. Toda občina Jelovec s trgov se še ni ganila, kar napravlja utis, kakor da li se tudi ona strelbe bala. Ako bode ta občina z nastreljenimi psi potegnila, naj položijo posamezni prebivalci te občine zaželjeno prošnjo. Na delo torej razumniki ter ne čakajte na nemo ali mutasto občino, saj vam je znan slovenski pregovor: „Nememu detetu niti mati ne more jezika razvezati!“

Sv. Andraž v Slovenskih Goricah stavimo danes vsem občinam, ki še niso dosegle na svojih poštah slovenskega pečata za vzgled. Na pošti pri Sv. Andražu je bil do 15. grudna leta 1897. samo nemški poštni pečat v rabi, od tega časa pa se rabi dvojezični, katerega si je znala za-

zapreka. Videč torej, da imajo jetniki ključé že v rokah, začne razsajati in vpiti: „To je nepoštenost, to je krivica, to je nepostavnost!“ No sedaj so bili jetniki na vrsti, da so se mu smejali prav od srca. — „So-li imeli tudi ravnokar omenjeni ključé svoje etikete?“ povprašuje morebiti kateri izmed manj bistroumnih bralcev. Imeli so jih; na vsakem pa je bilo navedeno — besedilo po enega izmed treh glavni odstavkov § 19. . . *

Sedaj obkolijo jetniki vrata ter začnejo ključé preskušati po vrsti. Nova zapreka! Zapahi bili so od dolge nerabe tako zarjaveli, da se niso dali na noben način odmakniti. Zato jetniki poprosijo jetničarja, naj jim da nekoliko olja; ali ta se je branil, češ, da ne sme. Znova napenjali so torej svoje moči, toda vsakokrat zaman. No pregovor pravi: „Krepki volji se umikajo težave!“ Z vztrajnostjo dosegli so vendarle, kar so želeli. Odmaknil se je polagoma zapah za zapahom, odprla se jim prva in druga vrata. . .

Zunaj jih je seveda pričakoval Nemeč s svojimi somišljeniki ter jih skušal z oholim in

* O vseh posameznih „ključih“ nameravamo obširneje razpravljati v posebnih člankih.

vednost ondotnih rodoljubov pridobiti. Kdor vstrajno trka, se mu odpre, kdor prosi, ta nosi!

Na tej pošti so vse tiskovine in poštne vrednotnice dvojezične, kar omenjamo v pohvalo g. poštarju Šeguli. Tiskovine in vrednotnice so namreč odvisne vedno od poštних uradnikov, kakoršne naročijo. Ravnajte se torej povsod po tem uzoru! Pravi mož ima srce za svoj jezik in narod!

C. kr. poštni urad v Ivankovcih ima sicer samo nemški poštni pečat „Ivankofzen“, ki je ob enem pečat prejšnje kratkovidnosti in nedelavnosti. Pobvalno pa se mora omeniti, da so vse štiri občine namreč Mihalovci z Ivankovci, Žerovinci, Veličane in Runeč uležile že dne 19. vel. travna l. 1898. prošnje na vis. trgovsko ministerstvo, odkoder še ni odgovora; kajti nobeden poslanec ne urgira pri ministerstvu te prošnje, ker menda o njej sploh ne vedó. Pošiljajte torej take prošnje le „Domovini“, katera bode skrbela, da pridejo v roke delavnega državnega poslanca, ki bode na Dunaju storil tudi korake v ugodno rešitev.

Kar se tiče tiskovin, vrednotnic in napisov na pošti v Ivankovcih je vse brez izjeme dvojezično, kar beležimo vsem poštним uradom v pomenjanje. Storite vsi tako in naš narod se mora povzdigniti do večje časti in spoštovanja!

Vspreh člankov „Poštne zadeve“, katere priobčuje letos „Domovina“, je še precej povoljen in zadovoljujoč; kajti precejšnje število občin se je vzdramilo iz brezbriznosti ter odposlalo prošnje na trgovsko ministerstvo za dvojezične poštne pečate, napise, vrednotnice in tiskovine. „Domovina“ je ponosna na svojo delovanje, ki mora roditi za Slovence le dober sad. Ta njeni vspeh bi pa lahko bil sijajen, njeno delovanje bi lahko bilo rodovitnejše, ako bi se bile vse občine in naprošeni gg. narodnjaki odzvali njenemu navodilu. Nekateri občine se kažejo dozdevno gluhe in trde nasproti priobčenim pozivom ter še niso ničesar ukrenile v zadevi ravnopravnosti slovenskega jezika na svojih poštah. Takim občinam navajamo slovenski pregovor: „Kolikor je oreh trši, toliko manjše jedro ima!“ Upamo, da bodejo te občine še letos storile svojo dolžnost, da „Domovini“ ne bode treba segati po kladivu. Močno trde orehe tretji je namreč jako nehvaležno delo!

Spodnje-štajerske novice.

(Deželni zbori) se sklicujejo v decembru s cesarskim zahvalnim odgovorom na udanostne adrese posameznih kronovin.

(Duhovniške premembe.) Č. g. Viktor Weixler, kapelan pri Sv. Barbari v Halozah, je umrl dne 15. t. m. v bolnišnici na Ptuj. Lahka mu zemlja!

(Za učiteljsko usposobljenost) so napravili pred mariborsko komisijo vsi slov. kandidatje ozir. kandidatinje povoljni izpit; gosp. Dragotin Pribil, učitelj v Kapelah, dobil je odliko.

(Občinski zastop v Petrovčah) slenil je v svoji seji dne 20. t. m. prošnji za ustanovitev slovenskega vseučilišča in nadsodišča v Ljubljani, za ravnopravnost slovenščine pri vseh železnicah na Slov. Štajarskem, osobito pa še gledé postaje Petrovče. — Povodom vladarskega jubileja odpošlje občinski zastop udanostno čestitko kabinetni pisarni na Dunaj.

(Žalec.) V župniji sv. Miklavža v Žalcu sklenili so farani na povabilo čast. gosp. župnika Matija Koren, nabirati prostovoljne darove v namen, da se v proslavo 50letnega vladarskega jubileja Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I. sezida nova larna cerkev, oziroma se prezida obstoječa. Prispevki za to monumentalno jubilejsko stavbo, katera bode ponos žalske župnije in žalskega trga, ter bode svedočila stoletja našim potomcem o verskem in lojalno narodnem čutu žalskih župljanov, se že nabirajo, in vrli župljani, vneti za vsako dobro, lepo in koristno stvar, z veseljem darujejo tako lepe svote, da je stavba nove župne cerkve takorekoč zagotovljena. V tem da izrazimo svojo prepričanje da ne izostane nobeden žalskih farmanov, da ne bi daroval za svojo larno cerkev večji ali manjši donesek, upamo, da nas bodo radevolje podpirali tudi vsi oni Žalčani in žalski farani, katere je zanesla

osoda med širni svet. Saj gre tukaj postaviti krasno bivališče Vsegamogočnemu, gre za stavbo one cerkve, v kateri smo bili krščeni in v kateri smo kot nežna deca dvigali svoje roke k Večnemu očetu za srečo in blagoslov. Dajmo vrli žalski farani oni, kateri smo doma ali na tujem, dajmo radevolje pripomoči, da se sezida v Žalcu lepa, veličastna cerkev, katera bode zares v čast in slavo Bogu, v proslavo 50letnega vladanja našega ljubljene cesarja in nam pa v čast ter našim potomcem v vedni spomin.

(Tudi v Laškem trgu) so nabili svojedobno cesarjevo zahvalo samo v nemščini, kar kažejo še sedaj lepaki. V Celju in v Mariboru, kjer se nas smatra Slovence le kot goste na nemškem otoku, pritožili smo se takoj proti podobni nesramnosti naših oblastnij, ter smo tudi dosegli dvojezična oglasila. Da, prisilili so naši poslanci z ostro interpelacijo dunajsko vlado, da se je v zbornici javno opravičila, kako je nastala ta krivica za slovenski narod. In v Laškem trgu ni bilo nikogar, ki bi bil videl v samonemških lepkih žalitev domače, t. j. slovenske narodnosti? Tudi v Konjicah so imeli omenjeno zahvalo samo v nemščini. Rojaki, zakaj nam enakih nasilstev takoj ne poročate, zakaj se ne gane nikdo, da bi se nemudoma na kompetentnem mestu pritožil? Naši boritelji imajo vsled vaše brezbriznosti težko stališče.

(Novo bralno društvo.) V nedeljo dne 20. t. m. bil je pri Sv. Lenartu nad Laškim ustanovni shod bralnega društva. Za načelnika novemu društvu je bil jednoglasno izvoljen ondotni nadučitelj, znan rodoljub in goreč zagovornik slovenske ravnopravnosti, g. Knaflič, kateri je v prelepem govoru razlagal pomen in namen novega društva. Govoril je še potovalni učitelj g. Bele, o trtoreji, g. dr. Karlovšek iz Celja o umnem gospodarstvu in č. g. kaplan J. M. Kržišnik iz Teharij o pomočkih zoper propadanje kmetškega stanu. Vdeležba je bila prav povoljna. Novemu društvu kličemo. „Na prospeh!“

(Šoštanj) Po noči od nedelje na ponedeljek (13.—14.) ponesrečil je Marko Puc, delavec Woschnaggove tovarne. Spoznalo se je, da je dotični v pijanosti utonil. Govori se pa tudi, da je na drug način prišel v vodo in da je brž ko ne ljubosumnost v dotiki s to zadevo. Preiskovanje bode že dognalo, kaj je na celem resničnega.

(Šentjur ob juž. žel.) Dne 20. novembra 1898 imele sta moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda pri „cestnem Jožeku“ svoj občni zbor. Bila je to jako lepa narodna veselica in smo se prepričali, da se začnejo šentjurske tržanke in tržani čim boljše zanimati za to prekoristno in prepotrebno društvo. Po lepih nagovorih od strani predsednice ženske in predsednika moške podružnice vršil se je običajni vzpored, med katerim je nas vse slavnoznani šentjurski mešani zbor in moški kvartet s svojim izbornim petjem presenetil. Moramo povdarjati, da tako lepega petja že dolgo nismo slišali. Pri nabiranju letnih doneskov nabralo se je od neumorno pridne gdč. Tončike Kaučič 75 gld. in tudi za jubilejski zaklad se je precejšnja svota nabrala. V odbor ženske podružnice izvolile so se gospa Kaučič, predsednica; gospa Pisaneč, podpredsednica; gdč. Amalija Šket, tajnica; gdč. Micika Rükschl, tajnična namestnica; gdč. Tončika Kaučič, blagajničarka; gdč. Albina Böhm, blagajničarska namestnica in gospa Ana Praunseis, odbornica. V odbor moške podružnice pa g. Praunseis Franc ml., predsednikom; g. Niko Rükschl, podpredsednikom; g. Čulek, tajnikom; g. Recel, njegovim namestnikom; g. Podgoršek, blagajnikom in g. Dobovišek, njegovim namestnikom. Kot delegat k glavnemu občnemu zboru izvolil se je pred. gosp. župnik Mikuš. Nadejati se je, da bosta te dve društvi tudi zanaprej tako dobro delovali, za kar nam jamčita tudi izvoljena odbora. Pripomnimo še, da nas je „cestni Jožek“ z vsim dobro postregel.

(V Rajhenburgu) so bili minulo nedeljo pri lepem vremenu na jako slovesen način odkrili na mostu spomenik našemu cesarju, ki dela Rajhenburžanom, osobito gosp. županu Unschuldu vso čast. Spomenik je iz bronu in postavljen na ličen steber iz trdega apnenca, ki nosi napis: „Viribus unitis 1848—1898“. Slovesnega odkritja, katero se je vršilo po zadnjič

označenem redu, so se udeležili razen domačinov: voditelj okrajnega glavarstva v Brežicah, g. pl. Vistarini, načelnik okrajnega zastopa v Sevnici, g. M. Štarkl in več uradnikov iz Brežic in Sevnice. Rajhenburg je bil ves v prazniški obleki, prejšnji večer razsvetljen in na dan slavnosti v cesarskih, deželnih in narodnih zastavah. Spomenik je bil krasno ozaljšan osobito z vencii. Petje domačih pevcev je bilo prav dobro, slovesnega obeda se je udeležilo čez 30 odličnih oseb. Cela slavnost je imela dostojen naroden in cesarski značaj.

(Surov napad.) V soboto 19. t. m. se je peljal kranjski potovalni učitelj gosp. Gombač z Vidma zvečer ob 8. uri s kolesom proti Brežicam, kjer je mislil prenočiti in od koder se je mislil drugi dan podati v Veliko dolino na Kranjskem predavati o vinoreji. Pri Dolenji vasi ga pa napadeta dva človeka, da se gosp. Gombač spodtakne, in pri tej priliki ga jeden suno z nožem v levo stran čisto blizu srca. G. Gombač obleži nezavesten na cesti. K sreči prideta za njim tudi kolesarja, gg. brežka učitelja Zupan in Vodenik, ki zapazita in spoznata ranjenca na tleh. Zavjeta ga v kočjo in dasta prepeljati v brežko bolnišnico, kjer se je nesrečnež še le drugi dan zavedati začel. Ranjenec utegne 14 dni potrebovati, da ukreva. Od surovih napadnikov so baje že enega zasledili.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Konjicah) zboruje še le v nedeljo dne 11. decembra t. l. in ne 27. novembra t. l. Vzpred ostane nespremenjen.

(Konjiško učiteljsko društvo) ima v četrtek, dne 1. decembra t. l. točno ob pol 11. uri v slovenski šoli v Konjicah svoje glavno zborovanje. Poleg navadnih stalnih točk je na vspredu letno poročilo o delovanju društva, volitev novega odbora in poročilo g. Černeja o VI. štaj. dež. učit. konferenci. Ker obseza vzpred prav važne in zanimive točke, prosimo cenjene društvenike in društvenice, da dojdejo v polnem številu.

(Ubila se je) dne 14. t. m. slovaška krošnjarica Marija Bunčak v Podgorju pri Slov. Gradcu. Natovorjenega je imela mnogo blaga, a na strmi poti jej je spodrsnilo ter je padla v brezdno, kjer so jo našli mrtvo.

(Pri blagoslovljenju nemške šole v Maribergu) godile so se kaj „fletne“ reči. Šolsko poslopje je bilo v pruskih zastavah, celo šolska zastava ja nosila take barve. Načelnik krajnega šolskega sveta, zagrižen nemčurski kramar Schober, je klobasiril v svojem „slavnostnem“ govoru o političnih prepirih ter nazival slovensko ljudstvo z „Windische“, a to pred šolsko mladino, od katere je dobra polovica slovenska. Zvečer pa je mikastil isti šolski načelnik nekega ondotnega nemškega učitelja ter mu „zasolil“ javno v neki gostilni par zaušnic. Ali bo ukrenil kaj predsednik okrajnega šolskega sveta, g. Zoff, v zadoščenje slovenski narodnosti in za povzdigo potrebnega ugleda šoli in učiteljstvu?

(Iz ormoškega okraja) Ni nam treba omenjati, da si je cenjena „Domovina“ pridobila že dokaj zaslug za povzdigo narodne zavesti in da se še vedno z uspehi trudi odpraviti mnoge nedostatke, izruvatı povsod omotno ljuliko rastočo v rumenem klasju naših slovenskih pokrajin. Mnogi se bodo še gotovo spominjali, da sta se v tem cenj. listu že večkrat javno grajala samonemški poštni napis in pečat na pošti Sv. Bolfenka. Vedno se ponavljajočim pritožbam se imamo zahvaliti, da je dobil vsaj poštni napis nemško slovensko lice, med tem ko poštni pečat še vedno širnemu svetu kaže svoj germanski obraz. Za troške pri prenarredbi poštne pečata in napisa mora seči vsak lastnik pošte v lastni žep. Ker je pa naša poštarica ob enem solastnica gostilne in kramarije, ki se nahaja v poštenem poslopju in obrt iz lahko umljivih vzrokov malo donaša, nagrada za poslovanje pošte pa ne zaleže povsod, zategadel je lahko umljivo, da naši poštarici primanjkuje potrebnega drobiža, ki bi ga bilo treba žrtvovati za prenarredbo poštne pečata. Upajmo pa, da naš glas ni glas vpijočega v puščavi in da bo slavno uredništvo prihodnjič že na poštne pečatu opazovalo, kako veselo vest prinaša pismo z Bolfenskega griča.

(Pri glavnem carinskem uradu) v Mariboru pričakujejo v kratkem splošne premembe v uradništvu. Premembe pa bi trebalo le gledé slovenščine in slovenskega ljudstva. Bodo se na to tudi enkrat ozirali pri finančnem ravnanstvu v Gradcu?!

(Podpor. društvu za slov. visokošolce v Gradcu) so izza zadnjega izkaza izročili podpore: G. dr. Tomaž Horvat, odvetnik v Ptuj 5 gld., dr. J. Tominšek, c. kr. gimn. prof. v Kranju 10 gld., dr. Jožef Vrečko, odvetnik v Celju 2 gld., Ivan Škerlj, dež. sodnije svetovalec v Novem mestu vsoto 24 gld. 45 kr., kot polovico čistega donosa besede, ki jo je s pomočjo visokošolcev napravila 1. oktobra 1898. leta slavna čitalnica v Novem mestu; gg. pevci na doktorskem pirovanju V. Gregoriča v Gradcu 2 gld., g. dr. Ivan Klasinc, dvorni in sodni odvetnik v Gradcu 5 gld. vsega vkupe 48 gld. 45 kr. — Za te darove izreka odbor vsem gg. darovalcem najsrčnejšo zahvalo in pozivlja v njih posnemanje tudi druge rodoljube. Število podpirancev je letošnje šolsko leto izdatno poskočilo, ž njim pa so se povečale tudi zahteve do društva. Lani je bilo vseh podpirancev 26, dobili so poprek na mesec vsi vkupe vsoto 74 gld. 55 kr.; letos pa je bilo že v prvem mesecu 30 podpirancev, katerim se je podelila vsota 150 gld. Želeti je, da bi moglo pokazati društvo enak napredek tudi v dohodkih! Darove sprejema blagajnik g. Franč. Žele zinger. c. kr. gimn. prof. (Graz, Zinzendorfstr. 32).

(Gradec) V spomin slavnosti 50letnice Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I. dne 2. grudna t. l. podaril je g. Franjo Hrašovec, c. kr. okraj. sodnik v p. v Gradcu, vrlim učencem podružniške šole Sv. Duba župnije Sv. Jurja ob Ščavnici 100 knjig „Naš Cesar Fran Josip I. 1848—1898“, katero šolo je taisti obiskoval pred 70 leti.

Druge slovenske novice.

(Cesarjeva vladarska petdesetletnica) obhajala se bo v Ljubljani na nastopni način: dne 1. decembra na večer razsvetljava mesta, koje pričetek naznani pet strelav z grada. Dne 2. dec. dopoldne okrase se mestne hiše z zastavami, z grada pa naznani 21 strelav slavnostni dan. Mestni uradi bodo ta dan zaprti. V predvečer in ta dan bode tudi vojaška budnica.

(Deželni odbor kranjski) bode predložil v prihodnjem zasedanji deželnega zbora načrt o regulaciji plač dež. uradnikom. Ljubljanski občinski svet je regulacijo plač mestnim uradnikom ravnokar odobril.

(Regulacija ljubljanskega mesta.) Tretja stavbna dōba po potresni katastrofi je ravnokar minula, delavci so, kakor se nam od tam poroča, ostavili Ljubljano in zdaj se izvršujejo le še nekatera notranja dela. Ljubljana je v tem času znatno napredovala: obilica novih cest in ulic, moderno zidanih hiš, javnih kot zasebnih poslopj, olupšava in razne moderne naprave in uredbe so sad previdnega in umnega gospodarstva narodnega mestnega zastopa, kateremu načeljuje župan Hribar. Ves ta napredek in razvoj mesta pa grozno peče tisto krdelce ljudij, ki se nazivljajo „Deutschnationale Wacht von Krain“, katere se pa v Ljubljani nihče ne boji niti — „schulvereinski“ — otroci ne! In ti ljudje bi radi mesto diskreditirali! Kako smešno! Ljubljana je v teku zadnjih 16 letih več napredovala odkar ima narodni mestni zastop, nego pod nemškutarsko upravo celih 50 let.

(Imenovanje mestnih uradnikov v Ljubljani.) Po prizadevanju ljubljanskega župana izvedla se je ravnokar regulacija plač mestnih uradnikov ter je imenoval mestni svet istočasno magistr. svetnika g. Vončina za prvega svetnika z naslovom ravnatelja, policijskega komisarja g. Podgorška za policijskega svetnika in mestnega fizika g. dr. Kopřiva za zdravstvenega svetnika

(„Naša straža“ — ustanovljena.) Kakor pravičnik starega testamenta po obljubljenem Mesiju, zdihoval je slovenski rod po napovedanem rešitelju iz narodnostnega in gospodarstvenega suženstva, v katerega nas potiska vedno globlje, vedno bujše kruti naš sovražnik Nemeč in Italijan, ki sta si v to svrhu nastavila med drugim brezobzirne agente v podobi „Südmarke“ in „Lege“. Ker pa smo Slovenci tistega nesrečnega temperamenta, ki pač sočutno zdihujemo,

ko vidimo, da nam davijo tuji rodnega brata, a v bran se postavimo še le tedaj, ko začutimo pést krvoločnika na tilniku v celem centru, tekali in tarnali smo ves čas, odkar so se pojavile sovražne čete na našem ozemlju, toda v bran smo se postavili še le, ko smo videli vse prednje straže omahovati, umirati. Ustanovili smo si „Našo stražo“, da reši, kar se rešiti da ob meji, da pa jo postavimo v bran tudi nadaljnemu prodiranju v naše narodno osrčje. Odbor sestavil se je tako-le: Za Štajersko: Dr. J. Mlakar, kanonik v Mariboru; dr. Pipuš odvetnik v Mariboru; dr. Dečko, odvetnik v Celju; Martin Kocbek, natar v Mariboru; dr. Jurtela, odvetnik v Ptuj; dr. Fr. Rosina, odvetnik v Ljutomeru; Dragotin Hribar, podjetnik v Celju; Keleminia, župnik v Št. Ilju; Fr. Korošec, nadžupnik pri Sv. Križu tik Slatine; Fran Robič, dež. odbornik. — Za Kranjsko: Povše, dr. Krek, Pogačnik, Vencajz, dr. Ferjančič, dr. Krisper, dr. Majaron, Hribar, Svetec, Koblar. — Za Koroško: Dr. Kraut, odvetnik v Celovcu; Jos. Rozman, tajnik družbe sv. Mohorja; Gregor Einspieler, dež. pos. Podklošter; Fr. Grafenauer, dež. pos. Brdo; Fr. Muri, dež. pos. Jezersko; Fr. Kobentar, župan v Št. Jakobu; Mat. Štih, posestnik v Št. Janžu; Jan. Šumah, župan, Sinča ves; Lambert Einspieler, drž. pos., Celovec; Fr. Kogelnik iz Podklanca. — Za Primorje: Dr. Gregorin Gustav, odvetnik v Trstu; Ivan Nabergoj, bivši državni zastopnik, posestnik na Proseku, Andrej Gaberšek, lastnik tiskarne v Gorici; dr. Franko Alojzij, odvetnik v Gorici; dr. Tuma, odvetnik v Gorici; Janez Rojic, kurat v Biljah; dr. Janežič Koniad, odvetnik v Voloskem; dr. Trinajstič Dinko, odvetnik v Paznu; Gjivič Štefan, poslovodja istrske posojilnice v Pulju; Sanković Mate, posestnik v Vodica. — Za vnanje dežele: Dr. Murko, dr. Mantuani, Pukl, Lego, Tomšič, dr. Stojan, Barwinski, Milewski, Šuklje, dr. Turner. Začasni predsednik društvu je drž. poslanec sodni svetnik I. Vencajz, blagajnik pa dr. Janko Brejc, kojemu se naj za sedaj vpošiljajo prijave in udnina.

(Umrl je v Ljubljani) posestnik Ignacij Druškovič v 35 letu starosti. Rajni je bil dober narodnjak, a zadnje leta vedno bolehen. Blag mu spomin!

(Dolenjske železnice) Obojni promet se je zadnja dva meseca pomnožil, zlasti pa je jesenska doba zbok izvažanja jesenskih pridelkov mnogo pripomogla k ugodnejšemu tovornemu prometu. Seveda mu pa na drugi strani dokaj škoduje prašičja zaprtija ob hrvaški meji. Kvaliteta kočevskega premoga je nekam boljša. Izvoz znaša slehern dan 26 vagonov. Cena stotu (56 kg) je 45 kr.

(Za častnega občana) je imenovala občina Kranjska gora radovljiškega okrajnega glavarja g. Oskarja viteza Kaltenebergerja. — Samo klečeplastvo pred uradniki. Kaj pa zasluge in delo narodnih mož?

(Zavarovalnico za govejo živino) name-rava po zgledu drugih dežel, osobito po zgledu na Goriškem osnovati kmetijska podružnica v Novem mestu. Prav dobra misel! Take zavarovalnice naj bi imel sleherni sodnjiški okraj.

(Novomeške toplice) dobé novo zdravilnico (Curhaus), katero bode lastnik teh toplic, knez Auersperg, postavil za 37 000 gld. Iščejo se podjetniki, kateri bi to delo prevzeli.

(Požar v Krškem), ki je nastal 16. t. m. so bili gasilci iz Krškega, Vidma, Rajhenburga in Leskovca omejili na edino Ženerjevo posestvo. Vrlo so se vedla vsa omenjena društva, dober vtis je napravilo osobito rajhenburško društvo, ki je po vojaško taktno nastopilo. Levskovško pa nam sicer ugaja, ker ima slovensko poveljstvo. — Pri požaru so kaj pogumno in neustrašeno pomagali nekateri gg. uradniki.

(Požar.) V Adlešiči ob Kolpi je pogorela dne 17. t. m. hiša in gospodarsko poslopje posestnika Adlešiča. Zažgala sta domača majhna otroka. Škode je 1700 gld., a zavarovan ni bil.

(Nova župnija.) Kuracija Vrhpolje pri Vipavi je povzdignjena v samostojno župnijo.

(Koroška industrija.) Že zopet jedno industrijsko podjetje ustavljeno! Fužine v Löllingu bodo v kratkem opustili. S tem pride 800 delavcev ob kruh.

(Slovenščina pri koroških železnicah.) Nemški listi vedo poročati, da imajo sprevedniki državne železnice Beljak-Trbiž-Pontabelj od železniškega ministerstva ukaz izklicavati imena postaj tudi v slovenskem jeziku ter da dobijo tudi vse postaje na ondotni železnici dvojezične napise.

(V Gorici) prestale so pred ondotno izpraševalno komisijo izpite za učiteljsko usposobljenost sledeče gospice iz Štajarske, in sicer z odliko: Duler Marija, učiteljica v Št. Vidu pri Ptuj, Piano Leopoldina, učiteljica v Št. Lenartu nad Laškimi trgom; z ugodnim uspehom pa gdč. Senčar Ludmila, učiteljica v Št. Vidu pri Ptuj.

(Devinski župan), blagi rodoljub Miroslav Ples je bil z drugimi izgrezniki zaradi poškodbe ondotne „Legine“ šole obsojen te dni na osem mesecev težke ječe, samo, ker je baje enkrat zaklical: „Živio! Dol Lega!“ Zagovornik priglasil je takoj pritožbo ničnosti. Obe njegovi hčerki in ondotna slovenska učiteljica so bile oproščene. Devinci, ki ljubijo nad vse svojega dolgoletnega župana-narodnjaka, pričakali so ga v veliki množini z dekanom na čelu na kolodvoru ter ga spremili v triumfu na dom.

Druge avstrijske novice.

(Državni zbor.) Toli hrupne priprave za obtožbo bivšega ministerskega predsednika Badenija so propadle za dva glasa. S tem je menda vendar že enkrat odpravljena za vselej nemška srboritost ter se bodo morali spoprijazniti s spominom, da je vodil v tem stoletju dunajski parlament poljski magnat, ki se ni strašil nemške zamere. — V ostalih sejah odgovarjali so posamezni ministri na podane interpelacije; tudi našim štajarskim slovenskim poslancem se je odgovorilo, zakaj da so v Celju in v Mariboru dobili Nemci cesarjevo zahvalo par dnij poprej nego Slovenci: — ker še slovenske lepake štaj. namestništvo ni imelo dotiskanih in verjeti — moramo! Dne 16. t. m. sklenilo se je v seji klubovih načelnikov, da se ima vršiti danes, dne 25. t. m. jubilejna seja poslanske zbornice, v kateri bo govoril slavnostni govor predsednik Fuchs, ter se pooblasti predsedništvo najvdanejše častitati vladarju k petdesetletnici dne 2. decembra. Tudi gosposka zbornica bo imela ta dan slavnostno sejo. Izdajalski Wolf zapustil je takoj dvorano, ko je slišal o čem je govorica, a tudi Iro in Schönerer sta romala raji na Bismarckov grob, kjer je Schönerer po svojem običaju strastno govoril. — V nagodbenih pododsekah se delo ne premakne, posebno carinske in trgovinske nagodbe skuša se le zaprečiti. Govorilo se je zadnji čas, da je obstoj držav. zboru določen le do 5. decembra, kar pa se preklicuje.

(Iz nagodbenega odseka) je izstopil dr. Laginja, mesto katerega je izvolila „Slov. zveza“ posl. Vukoviča. Vzrok Laginjinemu odstopu ni znan.

(Vojni minister in nemški armadni jezik.) Češka besedica „zde“ pri kontrolnih shodih vrgla bo vojnega ministra. Poročali smo, da je bil nek stotnik Wiesner v Taboru na Češkem toli pameten ter odpravil vsako oglašenje. To pa ni dopadalo vojnemu ministru Krieghammerju ter sploh višjim vojaškim oblastim, ki so imele bržčas svoje posebno veselje Čehe za besedico „zde“ kaznovati. Dotični stotnik je bil kaznovan, kar se je moralo za strašilo vsem častnikom naznaniti, češ, da ni kazal dovolj — eneržije. Nad takim barbarstvom pa so se oglasili slovenski poslanci, in nasledek je, da bo Krieghammer podal odstavko ter pride na njegovo mesto baje princ Lobkovic, poveljnik četrtega voja v Budapešti.

(Za ustanovitev moloruske univerze) v Lvovu je daroval neki moloruski rodoljub 40.000 gld.

(Hrvaški sabor) se skliče dne 5. decembra. Hrvaški politiki ne vidijo v tem nič kaj dobrega znamenja z ozirom na to, da imamo dva dni poprej jubilejno slavlje, pri kateri hoče gotovo Banffy tudi Hrvate zastopati, sicer bi ne bilo vse tako tajno in premeteno izigrano.

(Vihar v ogrski zbornici.) Kar smo doživeli lansko jesen v dunajski zbornici, to se je dogodilo v Budapešti dne 21. in 22. t. m. Pri opoziciji je že od začetka vrelo ter so čakali le

povoda za izbruh. Povod je dal sedaj že imenovani Hentzijeve spomenik. Mažarski šovinisti so se očitno uprli cesarski odredbi, naj bi se predstavil ta spomenik iz „György-tér“ v dvorišče kadetne šole, češ, da bo pogled na moža, ki je izdal mažarsko narodnost ter se bojeval zoper njo, popačil narodni duh (!) vojaških gojencev. Brambovski minister Fejervary je zagovarjal Hentzija kot junaka ter vrgel stranki, ki je na sprotno trdila, preostro opazko. To je zbudilo takšen vihar, kakršnega še ogrska zbornica ni videla. Petkrat se je seja pričela in petkrat zopet takoj zaključila. Nakrat se je obstrukcija zanesla na cesto, poslanci so privedli stotine dijakov na galerije, ki so tam kričali: „Proč z Banffyjem!“ ter peli Košutovo himno. Zunaj so pričakale trume Banffyja ter metale kamenje na njegovo kočijo. Po ulicah bilo je vse po koncu, policija pešcev in konjikov ni zmogla več miriti. Iz politehnike napadli so visokošolci policijo s kamenjem, da sta se dva policista na mestu zgrudila. Ker so bila vrata zapahnjena, udrli so stražniki po lestvah skozi okna v vse učilišče, na kar je nastal po dvoranah ljut boj med policijo in vseučiliščniki. Celo profesorji so se zoperstavliali policiji. Aretirali so okolo 300 izgrednikov. Nemiri so trajali vso noč ter drugi in tretji dan, dokler ni Fejervary preklical svoje žalitve. — Mirno pa ne bo poprej, dokler ne dosežejo Mažari, kar zahtevajo: odstranitev Banffyja in Fejervarya. Vsekakor pa se zaključijo v kratkem zasedanje.

Ogled po širnem svetu.

(Nemški cesar na potovanju domov.) V sredo, dne 23. t. m. dospela je ladija „Hohenzollern“, ki vozi cesarsko dvojico iz Palestine, v Pulj, od koder ju je odvel posebni vlak v Berlin. V Pulju so pozdravili cesarsko dvojico nadvojvoda Karol Štefan, nadvojvodinja Marija Terezija, admiral Hinke, viceadmiral Spaun, namestnik Gočs in zastopniki oblastnij. Mesto je bilo polno detektivov in tajnih policistov, dasi ga nemški cesar niti ni obiskal.

(Med Francosko in Italijo) se je sklenila trgovinska pogodba, kateri se pripisuje velik političen pomen. Posledno se pričakuje, da si bo Italija gospodarstveno opomogla.

(V Španiji) preži stranka Karlistov na sklep miru, za katerega se še vedno vrše pogajanja v Parizu. Strankin vodja, don Carlos, nabavil si je baje v inozemstvu večje posojilo, s katerim denarjem se oborožijo Karlisti, ako bi prepustila Španija Filipine Ameriki, udarijo v notranjost Španije ter provzročijo splošno ustajo.

(Krečansko vprašanje) Odločilne velevlasti so odločile, da bode na Kreti na vseh javnih zgradbah visela poleg krečanske tudi turška zastava v znak sultanove suverenitete. Še tekom tega meseca pa se proglasi grški jezik za državni jezik na Kreti.

(Zjedinjene države) Severne Amerike sklenejo kmalo zvezo z Angleško. Za tako zvezo poteguje se namreč zeló Angleška, dasi ji je ameriška država dosedaj kaj zoperna tekmovalka. Namen zveze bi bilo pobijanje vzajemnega postopanja Rusije in Francije. Angleška se boji Francozov v Afriki, a Rusov v Aziji. Amerika sicer ni pri tem neposredno interesovana ter bo sledila angleški vablivosti le bolj iz častihlepnosti, češ, naj tudi evropske velevlasti zvedó, da je postala po zadnjih pridobitvah važna.

Dopisi.

Iz Laškega. Za laški okraj se kaže ustanovitev katerega pol. društva vedno bolj potrebna. Sodnijski prist. g. Wagner pošilja strankam samo nemška vabila, davkarski kontrolor g. Grah ne piše nič slovenskega, občina v trgu (župan Amon) pribija vsa oznanila le v nemščini, okrajni zastop (načelnik Amon) uraduje le v nemščini in daje nemškim dijakom podporo, okrajni šolski svet se ne zmeni za slovenščino. Na pošti ni slovenskega napisa, niti dvojezičnega pečata, na železnici je vse nemško in cesarjeva zahvala, ki je namenjena vsem narodom, se Slovincem ni naznanila v slovenskem jeziku. Ko bi imeli v trgu politično društvo za ves okraj, bi ono lahko povsod s pritožbami vmes poseglo ter prisililo

vse urade k izvrševanju ravnopravnosti. Toda mesto društva imamo križ brez Boga!

Gospode narodnjake laškega okraja torej pozivamo ustanoviti za ves okraj politično društvo, do ustanovitve takega društva pa naj politično društvo „Naprej“ v Celju poseže v Laško in se pobriga za tamkajšnji nemškutarski plevel.

Kaj porečete Slovenci k nepostavnemu razširjenju nemške dvorazredne šole v trirazredno. Za trirazrednico mora biti po postavi skozi tri leta zaporedoma vselej nad 160 otrok. Na imenovani šoli pa to število manjka. Če bodete Slovenci davkoplačevalci, inteligenca in kmetje zopet molčali, vas zadene ena krivica več. „Kjer ni tožnika tam ni sodnika!“ Stopite torej pred sodnika (naučno ministerstvo in upravno sodišče na Dunaju) in varujte slovensko narodnost!

Iz Savinjske doline. C. kr. okrajno glavarstvo v Celju je doslej vis. čast. župnijskim uradom določilo v poročilo o četrtletni ljudske premembi samo nemške tiskovine, vsled česar so vsi župnijski uradi nemško uradovali. To nepostavno preziranje slovenskega jezika pri našem c. kr. okrajnem glavarstvu se je sedaj odpravilo z določilom dvojezičnih tiskovin o ljudski premembi. Častito duhovništvo lahko torej sedaj dá slovenskemu jeziku v tem oziru ono praktično postavno veljavo, ki nam je dana v členu XIX državne osnovne postave: „Država priznava ravnopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, v uradih in v javnem življenju.“ Naprej torej z veljavo slovenskega jezika! Veljava slovenskega jezika je namreč vedno od nas Slovencev odvisna, če se poslužujemo slovenskega jezika v govoru, v pisavi in uradovanju, povzdignemo njegovo veljavo, ako pa opuščamo njegovo rabo, mu sami jemljemo veljavo. Uradi nam ne bodo slovenščine vsiljevali, ker se nagibajo vsi politični uradniki na nemško stran in ker ni nobene postavne določbe, ki bi kateri jezik za rabo priporočala, a braniti nam rabe slovenskega jezika ne morejo in ne smejo, ker nam postava daje s prej omenjenim XIX. členom v uradovanju, v šoli in v javnem življenju vso pravico do njegove rabe. Veljava slovenskega jezika je torej vedno odvisna od nas, od našega prepričanja, nastopanja in govora, tako nekako kakor pravi naš pregovor: „Otrokom dá Bog srečo v spanji, odrasli pa se morajo truditi zanj!“

Gradec, dne 15. listopada. (Jugoslovansko pevsko društvo „Pobratimstvo“.) Ustanovilo se je v Gradcu pred leti jugoslovansko pevsko društvo „Sloga“, katero so pa zatrle one neštete zapreke, s katerimi se ima v Gradcu boriti in otepati vsaka še tako nedolžna slovanska stvar, pa bodi tudi društvo, ki se ne peča s politikom temveč z znanostjo, umetnostjo ali glasbo. Da je „Sloga“ tako kmalu zaspala, temu so bile dale povod tudi difference med posameznimi jugoslovanskimi razvodi; difference, tako nepotrebne in neutemeljene, ki se pa kakor ostuden polip drže slovanskega telesa, glojejo na njem in zaprečujejo, da se ne more s pravim vspehom razviti nobena slovanska stvar. Letos pa so se tukajšnji slovanski akademiki povzdignili preko teh razmer in preko tistih diferenc in začeli početkom tega tečaja misliti, kako bi oživila nekdanja „Sloga“, oziroma, kako bi se na njeno mesto postavilo drugo pevsko društvo, z istimi težnjami, z isto zadačo. Ta misel našla je dokaj ugodnih tal in 14. listopada zvečer vršil se je na podlagi prejšnjih priprav v društvenih prostorih „Triglava“ ustanovni shod za novo pevsko društvo „Pobratimstvo“. Sešlo se je lepo število slovenskih, hrvatskih, srbskih in bulgarskih akademikov. Različni govorniki so z vneto povdarjali potrebo in pomen pevskega društva in z radostjo pozdravljali misel ob ustanovitvi novega društva. Upirali so se nekaj časa le Hrvatje, češ, da ne morejo sodelovati pri društvu, ki broji svoje članove tudi izmed srbskih akademikov; navajali so tudi, da je odbor nekdanje „Sloge“ ravnal z njimi pristranski in da so nezaupljivi napram društvu, ki namerava hoditi isto pot kakor „Sloga“. Ko so se jim pa dala potrebna pojasnila in ko se jih je pozivalo, naj vendar ne tirjajo razdvojitve in ne spodkopavajo temelja društvu, ki se ima šele ustanoviti, so odjenjali in z drugimi soli-

darno vsi glasovali zato, naj se osnuje pevsko društvo „Pobratimstvo“. Potem so se prebrala pravila novega društva; bila so z malimi premembami soglasno vsprejeta in se v kratkem predložijo v potrjenje namestništvu.

Z veseljem pozdravljamo novo društvo. Vsaj je ono v slovanskih akademskih krogih čil korak naprej. Da, vesel pojav pričajoč, da se ideja „Nove Dobe“ v Pragi, ideja ob vzdruženju jugoslovanskih plemen in ob medsebojnem, prepotrebem približevanju, širijo in da postajajo meso in kri. Prosvita naj „Pobratimstvo“, goji naj pesem slovansko, družijo naj jugoslovanske akademike in pripomore, da se s korenino izmed nas potrebi kleti separatizem, da se postavimo na pravo objektivno, s stvarnimi razmerami in potrebami računajoče stališče. Sploh, doseže naj društvo to, kar znači njegovo prelepo ime; doseže, da si vsi Jugoslovani sežemo v roke kakor prijatelji, da pozabimo, kar je bilo, temveč gledamo naprej in kakor pobratimi junaško stopamo v boj za sveta naša prava, za povzdigo naše prosvete!

Narodno-gospodarske novice.

Usmilite se živali!

„Pravičnemu se tudi živina smili“, pravi pregovor. Žal, da je osobito na kmetih še vedno premalo takih „pravičnikov“. Ne rečemo, da se brezčutno, neusmiljeno postopa napram živalim iz hudobnosti ali vsled popačenega srca, ne, največ se greši v tem oziru iz nevednosti, površnosti praznoveststva in — navade.

Po mestih in večjih trgih ustanavljajo se družbe za varstvo živali; deželni zakoni imajo posebne določbe v obrambo živali po celi kronovini. Popolnega vspeha pa ne doseže ne prvo ne drugo; prvemu je delokrog omejen, s strogostjo deželnih zakonov pa se doseže čisto baš nasprotno. Ukoreninjena slabost ali brezčutnost srca se ne dá ne z dobrim, ne s hudim iztreti nakrat.

Edini reformatorji za prepotrebno preosnovno varstva živali so vzgojitelji naše mladine, gospodje učitelji in kateheti.

Da ti tudi storijo povsod v tem smislu svojo dolžnost, nad tem nikdo ne dvomi, in upati smemo, da bo z nešolano generacijo izginilo tudi vsako trpinčenje osobito domače živine, katero še moramo dan na dan gledati s krvavečim srcem.

Pri odraslem navadno z vsim dokazovanjem in groženjem ničesar ne opraviš, posebno če mu ne veš tega nekako slučajno priporočiti. Znal ti bo deset izgovorov, češ, ko bi žival kaj čutila, bi že dala kako znamenje, tako so delali njegovi očetje, a so imeli lepo in zdravo živino itd. Pač pa gane včasih tako zastarelo srce očitanje nedolžnega otroka, kateremu se je posrečilo v šoli vcepiti v srcece usmiljenje do živali.

Kako se često trpinči ubogo vprežno živino, ne da bi lastnikom na misel prišlo, da ne ravnajo prav, nego brezsrčno, grozovito.

Govedo leži v temnih, zaduhlih, ali pa vsakemu vetru in mrazu pristopnih hlevih. Tla so zbok mnogo nakupičena gnoja viseča, ali pa udrta, da stojijo cele mlake gnojnice pod živino. Privezana je navadno na kratkih verigah, ki jo neredko drgnejo okolo vratu, a če se hoče vleči na viseča tla, je v nevarnosti, da se — obesi.

Po več tednov, da, cele mesece se pušča, da se prijemlje života blato in gnoj, ki se oprime dlake ter zaraste v njo. Ko se potem spomni enkrat hlapec, da bi jo osnažil, nastavi na hrbet oster železen „štrigelj“ ter jo dere brezsrčno, da mora z blatnim kepami tudi živa dlaka raz živine; često se rani žival do krvi.

Tako se godi — vsaj po nekod — koristni naši goveji živini, nič boljše pa tudi ostalim domačim živalim.

Pravo trpljenje pa še le pride, ko se izžene po dolgi zimi mršavo in shujšano živino zopet na zrak — na pašo. Ako pokaže prosta žival svoje veselje nad prostostjo ter malo poskoči, že se ji pusti dolga veriga na vratu, na katero stopa, jo dobi med parklje, da si iste do mesa razkolje; neredko obesi se na konec dolge verige še težka — klada ali ploha! Ali ni človek najhujši krvnik? Največjim hudodelnikom, ki so

vedoma zakrivili hudodelstvo, ne smejo se več obešati uteži na nožne verige, da bi jih pri hoji zadržavale, nedolžna in brezumna žival mora take muke prenašati. Potem jo brezsrčni pastir še pretepa in podi.

Zopet drugod pritrjajo poskočni živini lesene kljuge na sprednje noge, da se uboga žival pri vsakem koraku ž njo ob drugo nogo drgne.

Konjem se priveže glava k prednji nogi, kar ni le neusmiljeno in mučno, nego pri daljši rabi napravi konja trmastega in boječega ter tudi ni več tako dober za dir.

Svinjam potegnejo brezsrčneži žico skozi najobčutljivi del glave, t. j. skozi hrustančast rilec, da ne rijejo. Vsakomur, ki stori to svojim živalim, bi naravnost privoščili, da se mu prevrta ustnice z žico, — občutil bi vsaj neznosne bolečine, ki jih mora trpeti nedolžna žival. Svinja ne rije iz navade po zemlji, nego iz nagona, da si najde prigrizek; ako je to komu neljubo, naj ima paznega pastirja, da jo preganja. Videti je tudi svinje, ki imajo v ušesih kakor četrtak veliko okroglo luknjo. To jim je že zopet zadala ljudska praznovernost. Nekdo si je izmislil, da je treba svinji predreti uho ter ji utakniti v vanj kos strupljive korenike (kalmus,) kar provzroči, da daleč na okolo uho segnaje in izpade, a žival pa je vsled tega tudi — „zavarovana“ pred boleznijo.

Mački odsekujejo brezsrčno nad polovico repa, ker ima v koncu repa — sedem vragov. Še mnogo, mnogo podobnih grozovitostij mora prenašati nema žival; toda kakor razvidimo iz par navedenih, ne zadaja jih človek toliko iz brezsrčnosti, pač pa kakor smo že rekli, iz nevednosti, praznovanja in navade.

Ko se te slabosti iztrebijo, nehalo bo tudi trpinčenje živali.

Knjižvenost.

Izšla je v Cirilovi tiskarni v Mariboru knjižica: **Obravnava proti anarhistu Luigi Luccheniju, morilcu Nj. Vel. cesarice avstrijske, kraljice ogrske.** Natančni in zelo obširni popis blage via darice in popis umora. Knjižica je sestavljena iz verodostojnih virov, in pisana prav po domače. Cena ji je zelo nizka in sicer velja jedna knjižica, katero krasí lepa slika rajne cesarice v žalni obleki, samo 20 kr., po pošti 25 kr.; denar se pošlje lahko v poštinih znamkah poleg naročila. Zelo bi bilo želeli, da bi se jih na deželi več skupaj zbralo in pod jednim naslovom knjižice naročilo, ker se znižajo s tem poštni troški. Naročila sprejema in brzo odpošilja: Bukvarna Drag. Hribarja v Celju. Rojaki! Sezite po knjigi, katero prav toplo priporočamo in bi želeli, da bi na Slovenskem Štajarskem ne bilo hiše, ne družine brez omenjene izdaje.

(„Pobožni otrok“) se imenuje mala molitvena knjižica, katero je založila „Narodna šola“ v Ljubljani ter se dobiva tam in pri ljubljanskih knjigotržcih. Cena mehkovazani knjižici 15 kr., v platno vezani 20 kr. Obsega vsakdanje molitve v cerkvi in doma za katoliške otroke,

(Bosnien und das kroatische Staatsrecht, eine historisch-juridische Studie) je naslov 261 strani obsežajoči knjigi, v kateri dokazuje dr. Petrinjenski na neovrgljiv način, da pripada Bosnija po hrvaškem historičnem pravu edino le Hrvatski. Knjiga je epohalnega pomena za konečno odločitev gledé utelešenja okupiranih dežel. Vsak Slovenec, ki se zanima za zgodovinski razvoj sosednje Hrvatske — in za to bi se moral brigati pač vsak zavedni narodnjak — posegel bo po tej izborni knjigi. Cena 1 gld. 50 kr., po pošti 1 gld. 60 kr.

Razne stvari.

(Repa kot — anatomski preparat) Piše se nam iz Vranskega: Slavno uredništvo, naj Vam povem, kako nas je zadnjič prestrašil go spod S v Šantakovi gostilni. Pride v gostilno z obvezano roko, ter hudo ječi. In spod prta se prikaže grozno otečena roka, da vse prestraši in zdravnik G. hitro priskoči. Tedaj pa kar iz enega grla grozen krohot, ta otečena roka bila je le — repa. Čisto navadna repa, ki je vzrastla sredi Gorogrončega polja, ki pa je res nena vadna natorna prikazen. Ima popolnoma velikost, obliko in barvo hudo zatečene desne človeške roke. Prsti so popolnoma slični, imajo celo

sklepove in natanko razmerje v absolutni dolžini in dolžini med seboj. Palec je od ostalih prstov, ki se dotikajo drug drugega, lepo oddaljen in ima naravno samo dva sklepa. Naravna se vidi tudi dlan. Hrbet roke je temne barve kakor s krvjo podpluta roka, a prsti so blede (anemični). Tudi bradovice se natančno vidi. Ta roka, katero hodijo ljudje gledat z veliki zanimanjem, obuja mnogo prazne vere; videti jo je pri dr. A. Schwabu na Vranskem, v korist — družbi sv. Cirila in Metoda.

(Banka „Slavija“) dala je pred kratkem zopet novi dokaz svoje velike kulantnosti. Pred dvema mesecema nastal je v Ajdovščini na Gorškem pri znanih slovenskih rodovinah Makovec Malik vsled unetja špirta v skladiščih imenovanih gospodov, velikanski požar, ki si je zbral pri tej priliki tudi dve človeški žrtvi, in to, v najboljših letih stoječo velespoštovano so-progo Malikovo, ter dacarja Kalina. Z ozirom na to velikanako nesrečo je banka „Slavija“ pri kateri so bila skladišča zavarovana, izplačala iz jemoma gg. poškodovancem vso odškodnino, dasi glasom zavarovalnih pravil ni bila k temu obvezana.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 1. do 25. oktobra poslali: Slavno uredništvo „Slov. Lista“ 3 gld. 25 kr. — Gospici Pepica Bregent in Štefka Novak v Kamniku zbirko 15 gld. — Iz nabiralnika v gostilni gospe Drag. Wessnerjeve (pri Katrineku) v Leščah 5 gld. 50 kr. — Podružnica za Št. Kancijan in okolico 22 gld. — G. Franica Burkeljčeva v Radečah 5 gld. 50 kr. iz nabiralnika — G. prof. Vodušek v Ljubljani 50 kr. — Gdč. učiteljica Rezika Strle 1 gld. 35 kr. iz nabiralnika v Vintgarju. — G. Borovščak daroval za nabrane znamke 3 gld. 25 kr. zahvaljujoč se darovateljem teh znamk. — Č. g. kapelan Trstenjak pri Sv. Mihelu tik Šoštanja 2 gld. — Podružnica za Opače in okolico 25 gld. 80 kr. — Podružnica za Vuhred in Marenberg po č. g. župniku Jos. Černiku 46 gld. 40 kr. kot nabirek na Remšniku, iz nabiralnika v Marenbergu in donesek članov. — G. Josip Vrtovec gostilničar v Vel. Žabljah iz nabiralnika 1 gld. 50 kr. — Moška podružnica v Kamniku 175 gld. — Ženska podružnica v Postojni 28 gld. — Preostanek ob kupovanju knjige „Naš cesar Fran Josip I.“ 70 kr. — Slovenci! Družba naša je v velikih denarnih stiskah. Ako bodo darovi tako pičlo prihajali, kakor zadnja dva meseca, bode morala družba nekaj svojih zavodov zapreti. Prosimo milosrdne prijatelje, da se zopet spomnijo koristne družbe sv. Cirila in Metoda.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Koledar.

Petek (25.) Katarina, d. m. — Sobota (26.) Maver, m.; Konrad, škof. — Nedelja (27.) I. adventna, Valerijan, škof. — Ponedelj. (28.) Sostan, m.; Eberhard, škof. — Torek (29.) Saturnin, m.; Filomen, muč. — Sreda (30.) Andrej, ap.; Justina, dev. — Gruden ali december. — Četrtek (1.) Eligij, m.; Natalija, dev. — Mlaj dne 28. ob 5. uri 45 minut zjutraj

Sejmi.

Dne 30. novembra v Celju, Bizeljskem, pri Sv. Andražu, Sv. Barbari v Rogatcu, Svičini (samo za blago), Štrassu in Veržeju; dne 3. decembra v Konjicah, Planini in pri Sv. Tomžu nad Vel. Nedeljo.

Loterijske številke.

Trst 19 novembra 1898: 31 75, 10 24, 29.
Linc „ „ „ 56, 18 58, 31 6.

Zahvala.

Gospod cesarski svetovalec dr. G. Ipavc je kot ravnatelj „cesarjevič Rudolfovega sadjarskega društva“ v Št. Jurju ob juž. žel. daroval učencem deške šole v Št. Jurju ob juž. žel. 80. učencem enozrednice na Blagovni pa 20 lepih jubilejnih sadnih drevesc.

Šolski vodstvi si usojate izrekatí mu tem potom za to veledušno darilo javno najiskrenejšo zahvalo. Šolski vodstvi štirirazredne deške ljudske šole v Št. Jurju ob juž. ž. in enorazrednice na Blagovni dne 20. novembra 1898.

A. Péternel Jakob Stante
nadučitelj. šolski vodja.

Prošnja.

Da bi se vladarski jubilej presvitlega cesarja dne 2. decembra obhajal z deli usmiljenja do ubogih šolskih otrok ljutomerske Franc Jožefove deške in dekliske šole, prosimo prav lepo vse p. n. ljutomerske rodoljube in prijatelje naše šole za nekaj darov v denarju ali blagu, ker nameravamo obdariti revne otroke z obleko in obuvalom. Šolski ravnatelj sprejme drage volje vsako malenkost, ker vse pripomore do lepega vspeha.

Prodaja vina.

Kletarsko društvo v Ormoži, vpisana zadruga z neomejeno zavezo naznanja, da ima letošnjega vina čez 600 hektolitrov iz najiminentnejših ormoških gorc na prodaj. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri g. načelniku

Franc Hanželiču na Hardeku, ali pri gosp. blagajniku Alojziju Miklu v Ormoži ondí se tudi odgovarja na pismena vprašanja.

Občni zbor

„Konsumnega društva“ z omejenim poročtvom v Verpetih hiš. št. 2 pri Frankolovem se bode vršil dne 27. novembra 1898 ob 1. uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Polaganje polletnega računa.
2. Sklep gledé društvenega prostora za prihodnje leto 1899.
3. Razna vprašanja in odgovori.

(322) 1 Sklicatelj: Rok Lončar.

Čisto novo!

„Obravnava proti anarhistu Luigi Luccheniju, morilcu Nj. Veličanstva cesarice avstrijske, kraljice ogrske. Natančni in zelo obširni popis umora.“

Ta zelo zanimiva knjižica dobiti je pri Drag. Hribarju v Celji po 20 kr. komad, po pošti 23 kr. (331) 3—1

Razglas.

Oskrbništvo mestnega premoženja v Krškem naznanja, da bo 7. decembra t. l. v Krškem žvinjski in svinjski sejem.

V l. 1899 in naprej obdrževalo se bode v Krškem razun navadnih 7 letnih sejmov tudi 5 žvinjskih in svinjskih sejmov in sicer:

prvo sredo januarja
" " aprila
" " junija
" " avgusta
" " decembra vsakega leta.

Svinjski sejmi so tudi vsako sredo, na katero pade navadni tržni dan v tednu.

Oskrbništvo mestnega premoženja v Krškem dne 23. novembra 1898.

(322) Načelnik: F. Rumpreth.

Lepo posestvo

obstoječe iz 50 oralov zemlje, dvonadstropno, z opeko krito hišo in 5 gospodarskimi poslopji, na katerem se lahko redi 20 glav živine je za ceno 16 000 gld. prodati. — Kje pove upravništvo tega lista. (329)

Kupim 4 težke konje

v starosti 6 do 10 let, kateri morajo v nogah popolnoma zdravi biti. Visokost ne čez 15 pesti. Ponudbe sprejema

Mat. Dolničar

(326) 1 v Trbovljah (Spodnje Štajersko).

Kožuh za potovanje

je na prodaj pri g. Josipu Hočevanju kroj. mojster v Celji, Graška ulica št. 19.

(327) 2—1

Reznike in ukoreninjeno trsje

„Portalis“

kakor tudi mlado čvrsto sadno drevje nizke in visoke rasti najboljših namiznih in gospodarskih vrst prodaja

oskrbnništvo dr. Ignac grof Attems-ove graščine

(330) 3—1 v Brežicah.

Učenec

ki ima veselje za trgovino, z dobro šolsko izomiko, zmožen obeh deželnih jezikov vsprejme se takoj pri

Rajmundu Jaklin

trgovec v Mislinju pri Slov. Gradci

Lepo predivo in volno

dobi se po nizki ceni v vsaki množini pri

Francu Majcenu

(325) 1 v Dolu pri Hrastniku.

Slovenci! rojaki!

Naznanjam svojim rojakom Slovencem, da sem prevzel v Zagrebu „Puntigamsko pivovarno“ v ulici Ilica št. 54. Točim pristna domača vina in izborna pivo ter imam najboljšo kuhinjo. Rojaki, obiskujte me, žal ne bode nikomur. Opozarjam tudi Savinjčane in flosarje na mojo izborna gostilno in domače postrežbo.

Preskrbujem tudi frišni špeh kg. po 56 kr. in pa svinjsko mast kg. po 70 kr. Vedno dobiti tudi sveže ribe in pitani kapuni po najnižjih cenah.

Anton Uratarič

(318) 4—3 gostilničar v Zagrebu.

Slovenski dimnikar!

Slavnemu p. n. občinstvu in hišnim posestnikom v Celji in okolici ter po narodnih trgih Savinjske doline uljudno naznanjam, da sem z dnem 1. novembra t. l. pričel izvrševati

dimnikarsko obrt.

Priporočam se za vsa dela v mojo stroko spadajoča ter obljubljam, da bom ista vršil vestno in točno. Prosim posebno cenjene hišne posestnike, da jemljejo ozir name o novem letu, ko se oddaja pometanje dimnikov po hišah.

Z velespoštovanjem

Franc Petavs

(315) 8-3 dimnikarski mojster
v Gaberjih pri Celji.

Slov. skladni in stenski koledar

1899

priporoča

Drag. Hribar

v Celji.

Skladni koledar velja 60 kr.
s pošto 5 kr. več.
Stenski koledar velja 25 kr.
s pošto 3 kr. več.

Dobi se tudi pratika na debelo in drobno.

Svoji k svojim!

Edini spodnještajerski
narodni sladčičar

v „Narodnem domu“ v Celji.

Naznanjam slav. občinstvu ter narodnim rodbinam, da imam največjo zalogo vsakovrstnih Miklavževih daril ter najkrajše darila za božič in božična drevesca po najnižjih cenah. — Razen tega točim najboljši likerje po primerni ceni. Imam veliko zalogo čaja in čokolade. Izdelujem vsake vrste sladčice in torte za gostije in druge veselice. — Zunanja naročila se točno in hitro izvršijo.

Priporoča se pod geslom:

„Svoji k svojim“

(322) 3-2 **Iv. Vrečko, sladčičar.**

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporočam častiti duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Proti božičnim praznikom kupim vsako množino pitanih kapunov. Gospodinjje glejte torej, da bodete začele pravočasno pitati, lepši ko bodo, dražji jih bodem plačal. — Nadalje kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme. Ob času vsake vrste sadje tudi divji kostanj vsake množine, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzajem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino. Kupim tudi suhe gobe, orehe, suhe in sveže hruške, zelod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim gg. duhovnikom naznanjam, da imam vsakovrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi.

(293) 52-7 Z velespoštovanjem

Anton P. Kolenc

„Pri dobrem pastirju“!

DRAGOTIN HRIBAR

Rotovška ulica 1 Celje Rotovška ulica 1

Trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega orodja | priporoča g. trgovcem in slavnemu občinstvu sledeče predmete za Božič:

podobice za jaslice, barvani papir na eno in obe strani, zlati in srebrni papir, gladki in prešani, zlato peno, šumeče zlato, svilnati papir v vsih barvah, peresa za cvetlice, (Blumenblätter), cvetje (Blumenbötzel), žice (Blumendraht), barva za mah (Moosfarbe).

Nadalje priporočam svojo veliko zalogo voščilnih kart in voščilnih pisem, papirnatih vreče, ovitni papir, peresa, svinčnike, peresnike, kancelijski, pismeni in konceptni papir, molitvenike, denarnice, kamenčke, tablice, črnilo, zavitke, radirke, ter sploh vse v to stroko spadajoče stvari, po nizkih cenah.

Krasna darila za Božič in Novo leto, kakor: fine kasete za poezije in slike. Vse po nizkih cenah.

Trgovec
pri cerkvi

Franc Kartin

v Št. Jurju
ob južni žel.

Trgovina ustanovljena pred 60. leti.

(300) 10-5

Priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega manufakturnega, soli, barv, suknenega in železnine in stekla, špecerijskega blaga, vina in žganja.

Kartin kupi vse v prvih, največjih tovarnah v velikih množinah, zato vsako stvar ceneje prodaja, kakor vsak drugi.

Kartin kupi in plača po najvišji ceni vse kmetijske in poljske pridelke kakor:

jajce	laneno seme
maslo	orehe
fižol	suhe hruške
pšenico	suhe slive.
oves	

Kartin pošilja vse poljske pridelke v tuje dežele, zato je v stanu plačati najvišje cene.

Postrežba točna in vestna.

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, ker ste mi poslali tako izvrstno zdravilo proti kašlju in prsoboli. Porabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa sta mi kašelj in prsobol skoro prenehala. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka ter zraven tudi 2 zavoja čaja proti kašlju. Z velespoštovanjem

Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, dne 19. vinotoka 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), kateri deluje tako izvrstno zoper kašelj, prsobol, hrip, težkemu dihanju pa tudi za stare bolečine, dobiva se vedno svež v lekarni k Zrinjskomu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naj vsakdo pazi na varstveno znamko, ker le oni trpotčev sok je iz moje lekarni, ki ima na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena steklenici trpotčevega soka z natančnim navodilom o vporabi je 75 krajcarjev. Zraven trpotčevega soka je tudi dobro rabiti gorski čaj proti kašlju.

Cena jednemu zavoju gorskega čaja proti kašlju z natančnim navodilom je 35 kr.

Prvo kakor drugo se pošilja vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in za zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOČIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkem časom sem si naročil od Vas jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic, one so meni in mojim znancom tako dobro pomagale, da se vam moram za to dobro zdravilo najtopleje zahvaliti. Blagovolite mi za moje znance še poslati tri steklenice po 80 kr. po poštne povzetju.

S spoštovanjem

Vid Zanič

Modruš, dne 26. maja 1898.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želodčevim boleznim, pospešujejo prebavljenje, čistijo kri, krepčajo želodec. Po teh kapljicah se izgubijo vse bolezni v želodcu in črevih ter se dobi dober tek. Paziti je treba na varstveno znamko, ker le one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarni, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena jedni steklenici krepilnih švedskih kapljic z natančnim navodilom je 80 kr. Pošilja se vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOČIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, ki znašajo 5 gld. in več pošiljajo se poštne prosto.

Vrlo spoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece vsled trganja po udih in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“ ustala je že po treh dneh, a danes pa, hvala Bogu, hodi. Zahvaljujoč se vam na tem izvanrednem mazilu ostajam pokoren sluga

Bartol Lisički.

V Strmcu pri Stubici, dne 22. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid) je vrlo dobro zdravilo proti trganju v kosteh, revmatizmu, bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri prepihu itd. Mazilo krepki izmučene žile, ter pomaga starim, ki trpijo na slabosti v nogah.

Vsaka steklenica mora biti prevedena z varstveno znamko, t. j. s sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarni, koje nosi to varstveno znamko na steklenici. Cena jedni steklenici mazila proti kostoboli z natančnim navodilom je 75 kr. Razpošilja se vsak dan po poštne povzetju.

Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOČIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.